

En fremtidsrettet næringspolitikk

Nærings- og handelsminister Ansgar Gabrielsen

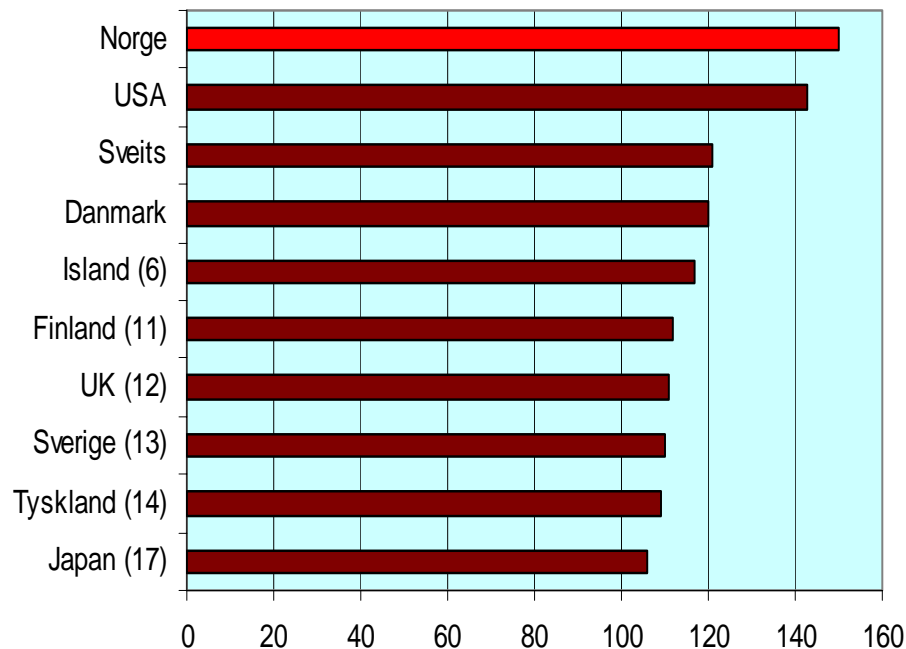
Forsvarets høyskole, 23. februar 2004

Et godt utgangspunkt...

- Høyt utdannet arbeidskraft og rimelige eksperter
- Avansert forskning og teknologi på enkelte områder
- Sterk utenriksøkonomi, relativt lav ledighet og solide offentlige finanser
- En åpen økonomi med stor handel med utlandet

Økonomisk velstand. BNP per person 2002 (OECD = 100)

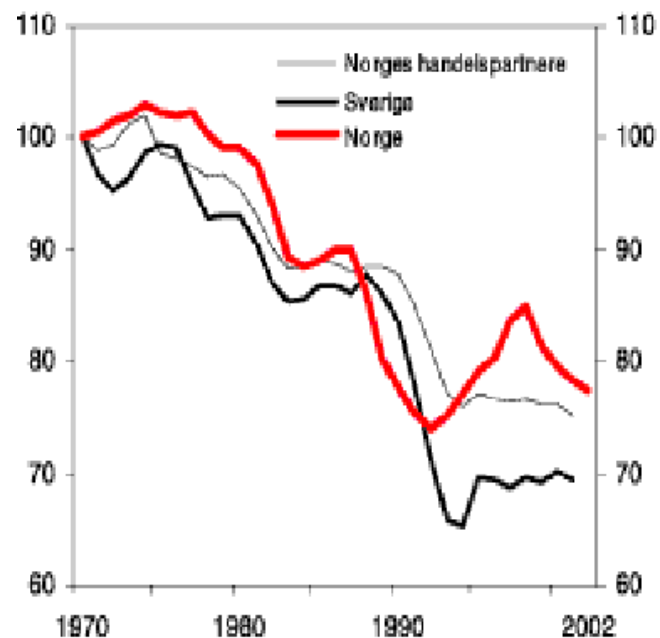
Kilde: OECD

...men også utfordringer på kort sikt

- Konkurransutsatte bedrifter har møtt store utfordringer:
  - høy lønnsvekst
  - høyt rentenivå
  - høy kronekurs
- Globaliseringen fører til
  - geografiske forskyvninger
  - økt konkurranse om investeringer

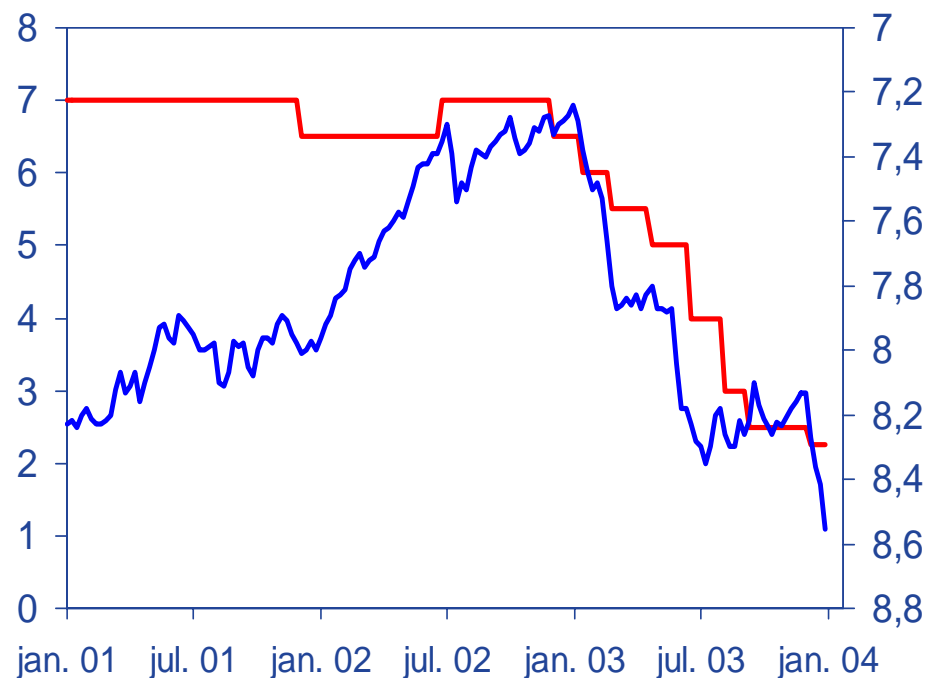
Sysselsatte personer
i industrien 1970-2002

Lavere rente og valutakurs gir resultater

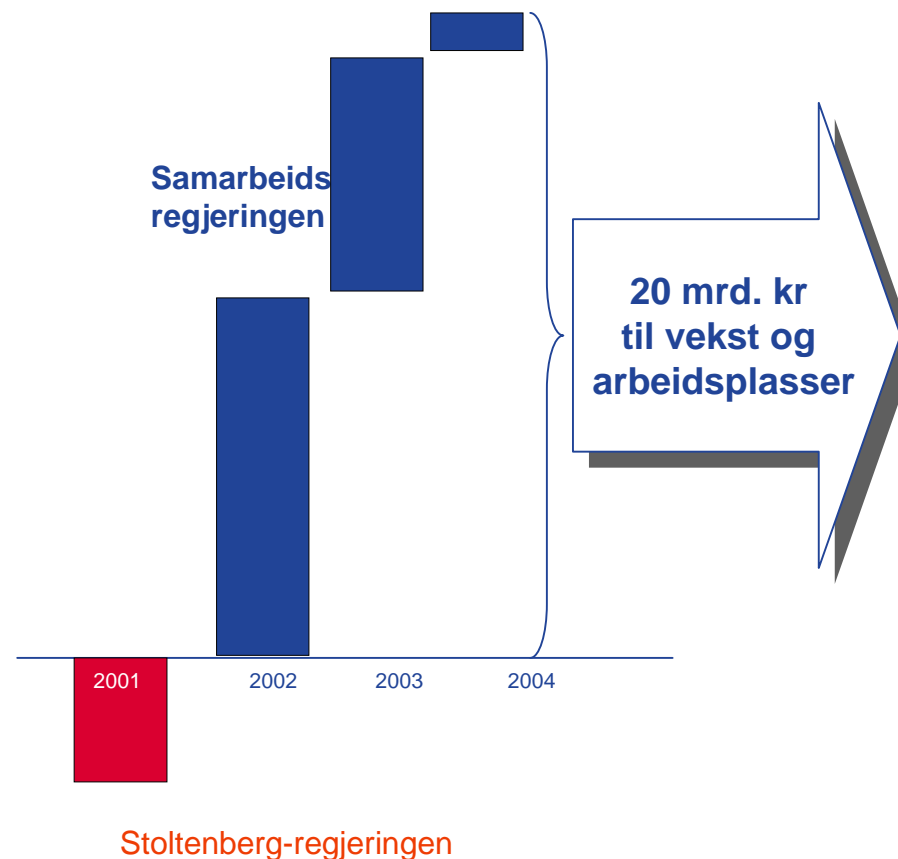
- Siden oktober i fjor har Norges Bank satt ned renten med 5 prosentpoeng
- Ett prosentpoeng tilsvarer om lag 15 milliarder kroner lavere renteutgifter for norske bedrifter og husholdninger
- Norske kroner har redusert sin verdi i forhold til euro
- Nedgang i arbeidsledigheten

Norges Banks styringsrente, venstre akse.
Kronekursen mot Euro, høyre akse

Lavere skatter og avgifter gir kapital til vekst

- Skatte- og avgiftslettelser på 20 mrd. kroner. Det meste er rettet mot næringslivet
- Skattelettelser gir bedre konkurransevne og økte midler til nyskaping
- Stortingsmelding om skattesystemet

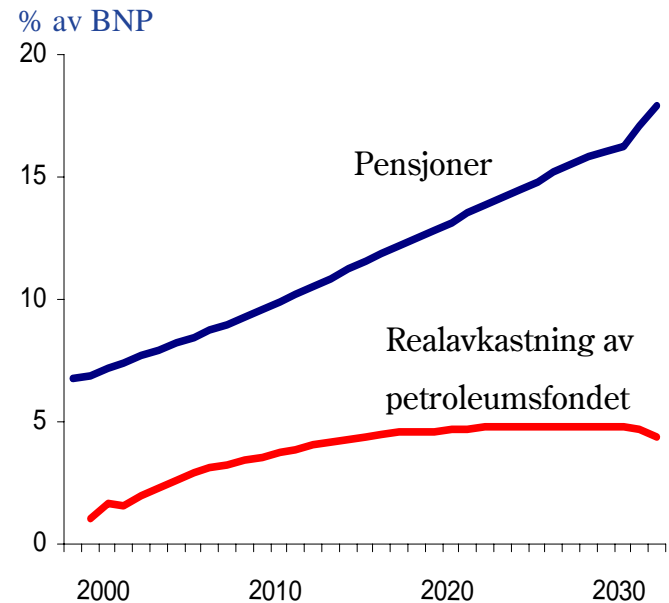

Langsiktige utfordringer

- Globalisering
- Oljeinntektene flater ut
- Pensjonsforpliktelsene øker
- Fremtidig velferd vil avhenge av nok arbeidskraft

Vi trenger økt verdiskaping !

Økende press på offentlige utgifter

Forventet realavkastning av Petroleumsfondet og utgifter til alders- og uførepensjon. Prosent av BNP.

Kilde: Finansdepartementet

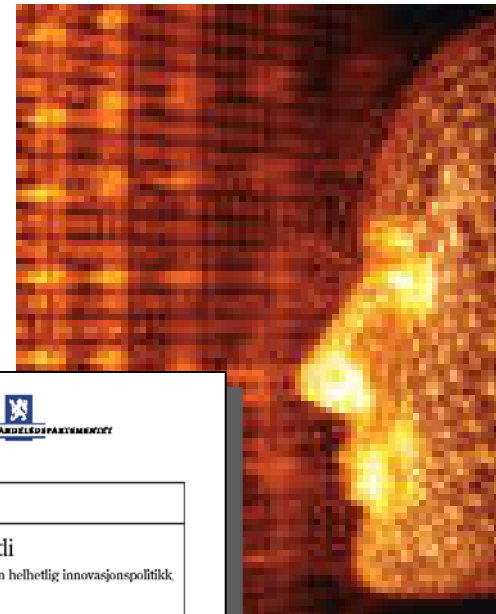

Regjeringens plan for en helhetlig innovasjonspolitik

”Norge skal være et av verdens mest nyskapende land der bedrifter og mennesker med pågangsmot og skaperevne har gode muligheter til å utvikle lønnsom virksomhet.

På viktige områder skal Norge ligge i tet internasjonalt når det gjelder kunnskap, teknologi og verdiskaping.”

Noen eksempler på tiltak for økt innovasjon

- Stimulere til økt forskning og utvikling i næringslivet
- Innovasjon Norge
- Nasjonal strategi for entreprenørskap i utdanning
- Gjennomgang av næringslovgivningen i et innovasjonsperspektiv
- Elektronisk innrapportering fra næringslivet

Ulike situasjoner krever ulike løsninger...

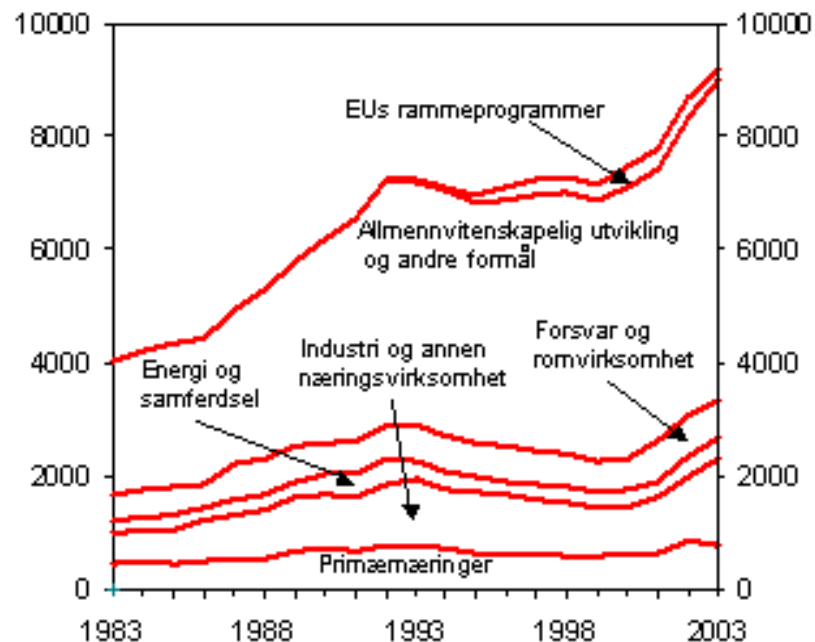

En kunnskapsdrevet næringsutvikling

- SkatteFunn gir en kraftig skattestimulans
- De samlede offentlige bevilgningene til forskning øker med 1,1 mrd. kroner
- Brukerstyrt næringsrettet forskning prioriterer sterke næringsmiljøer
- Strategi for realfag i utdanningen

Statlig FoU finansiering

Et styrket virkemiddelapparat

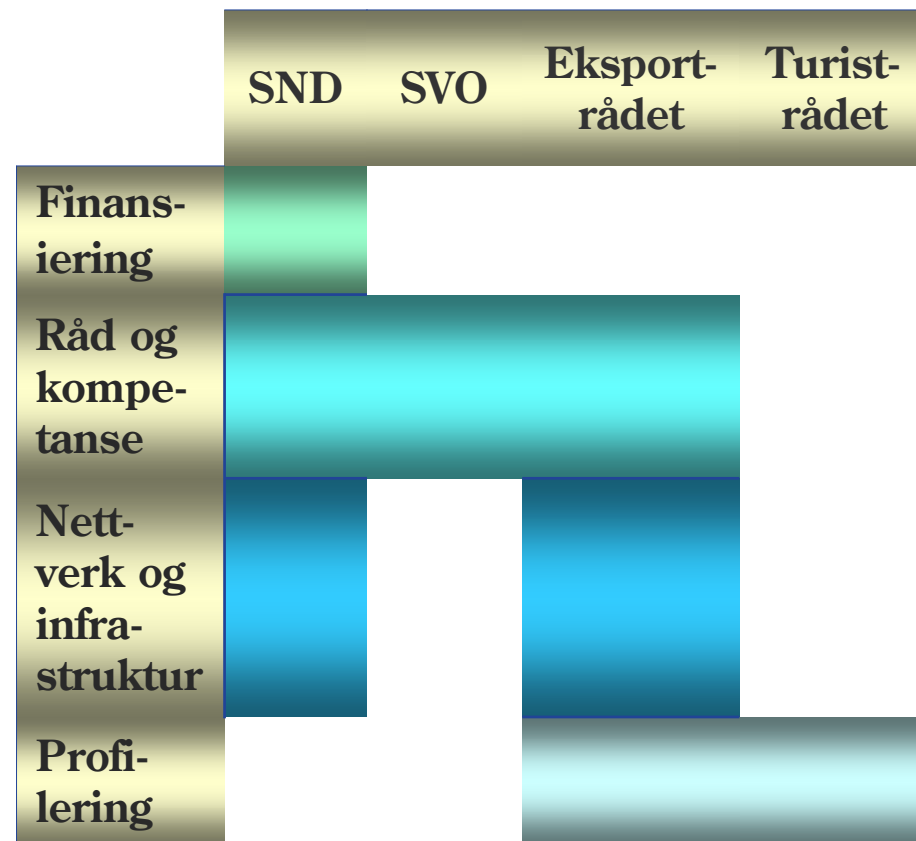
INNOVASJON
NORGE

- **Felles mål:**

- Virkemiddelapparatet skal bidra til økt innovasjon i næringslivet over hele landet

- **Fokusområder:**

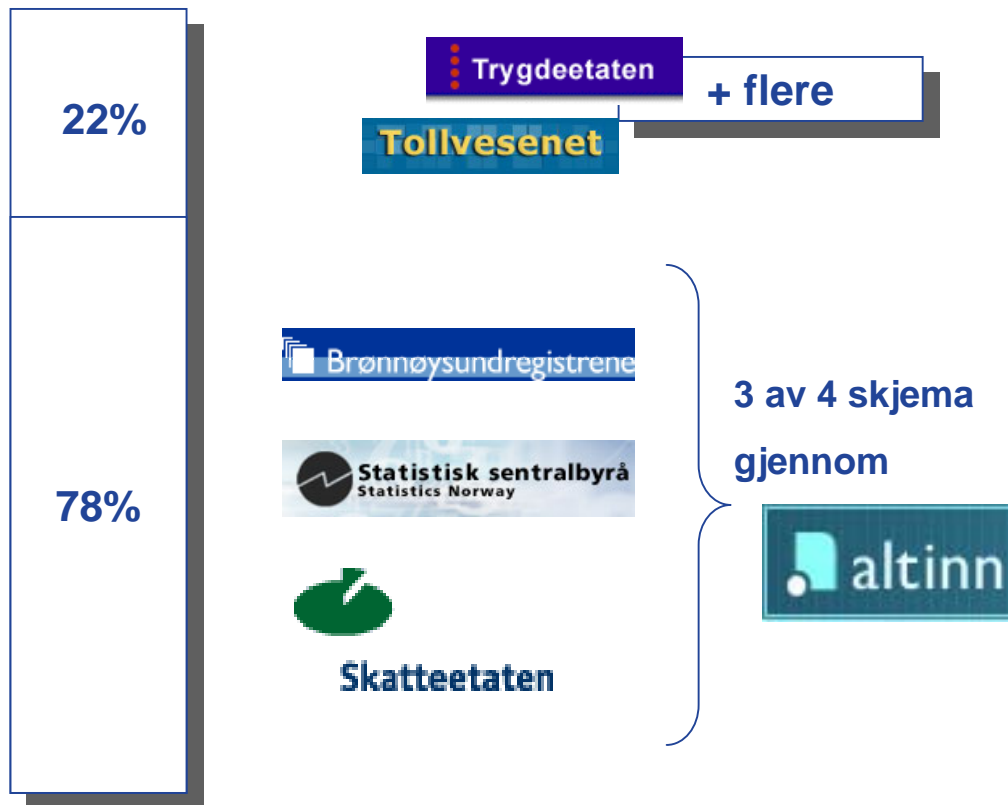
- Internasjonalisering
- Forskning og kompetanseheving
- Idé, utvikling og kommersialisering

Forenkling for næringslivet

- Lavere gebyr ved registrering i Foretaksregisteret
- Handlingsplanen for Et enklere Norge oppdateres i oktober
- Fjerning av tollsatser

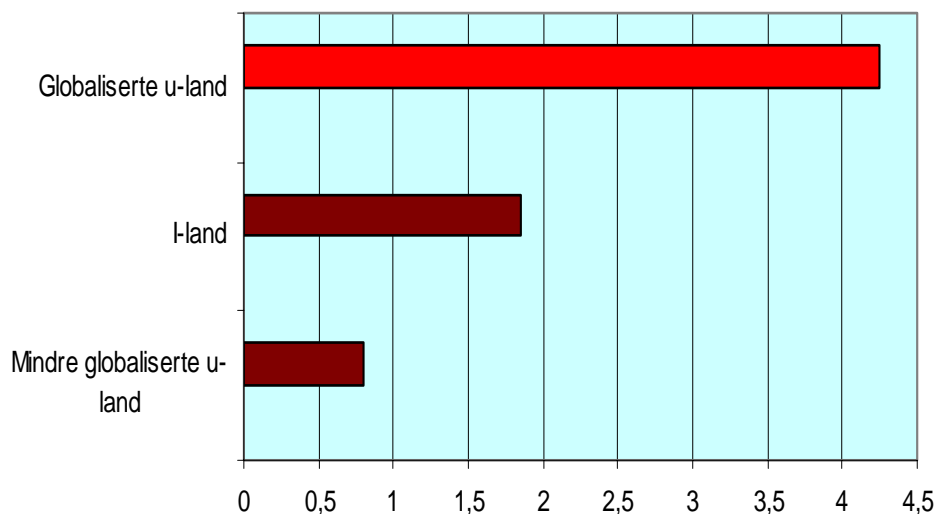
Innrapportering fra næringslivet

Norsk og internasjonal økonomi trenger økt handel

- Internasjonal og norsk økonomi preges av svak vekst
- Handel kan stimulere til ny vekst, flere arbeidsplasser og økt velferd for forbrukerne
- Norge er aktiv i WTO, EØS og EFTA

Gevinster ved handel. Gjennomsnittlig årlig vekst i BNP per hode 1990-2001 (%) *

* Globaliserte land: åpne for handel og investeringer

Kilde: Verdensbanken (2001)

EØS: Markedsadgang til vårt viktigste marked

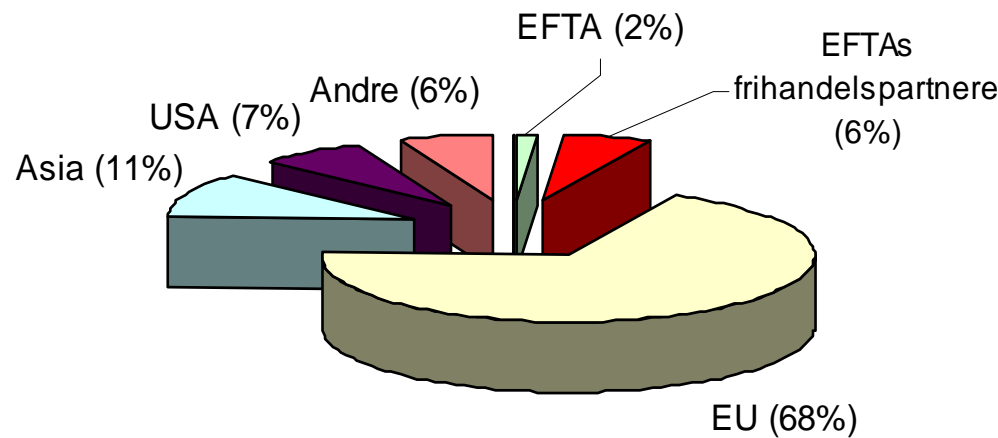
- EU og EØS utvides i 2004 med 10 nye medlemsland
- Folketallet i EU øker fra 380 til 450 millioner, men unionens samlede BNP øker med mindre enn 5%
- Økt skjevhet EU v. EFTA-EØS, men utvidet marked

EFTA: en handelspolitisk spydspiss

- 20 frihandelsavtaler og 9 samarbeidserklæringer
- Supplement til liberalisering i WTO
- Hindre diskriminering av Norge
- Blant annet sentralt for eksportinteresser som fisk

Andeler av norsk utenrikshandel. 2002

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB)

Uforutsigbart risikobilde krever nye løsninger..

Gammelt:

- Store beredskapsorganisasjoner med forhåndsdisponerte personer
- Statlige inngrep gjennom pålegg til næringslivet og styring i krisesituasjoner
- Bruk av lovverk for å rekvirere for eksempel skip og bygninger
- Kompliserte systemer som rasjonering

Nytt:

- Samarbeid mellom myndighetene og utvalgte næringer - etablering av samarbeids-/beredskapsorganer
- Ordninger som aktiviseres bare i krisesituasjoner
- Statlige lovhjemlede inngrep bare i de alvorligste situasjoner
- Sterkere fokus på internasjonalt samarbeid, eks. sikkerhet for skip

En fremtidsrettet næringspolitikk

- Ansvarlig økonomisk politikk for lav rente og konkurransedyktig kronkurs
- Skattelette gir kapital til ny vekst og arbeidsplasser
- En helhetlig innovasjonspolitik
- Satsing på kunnskap og FoU
- En offensiv handelspolitikk

